

27.2.2015

Yksikön päällikkö

**Helsingin kaupunginmuseon kannanotto Savilankatu 1a:n
huoneistoja A1, A2 ja A3 koskevaan
poikkeamispäätöshakemukseen (Taka-Töölö 14/522/2)**

HEL 2014-015588 T 10 04 01

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon kannanottoa Savilankatu 1a:n huoneistoja A1, A2 ja A3 koskevaan poikkeamispäätöshakemukseen. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennusperinnön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Savilankatu 1a:ssa sijaitseva asuinkerrostalo on valmistunut vuonna 1937 Helge Lundströmin laatimien suunnitelmien mukaan. Taka-Töölön korttelissa 522 Savilankadun ja Urheilukadun kulmauksessa sijaitseva rakennus edustaa lähialueelle tyypillistä vähäeleistä funktionalistista asuntoarkkitehtuuria. Korttelin kulmassa sijaitsevan rakennuksen julkisivuja jäsentävät näyttävällä graniittikehyksellä korostettu sisäänkäynti, melko tasavälein sommitellut ikkunat, kulmaikkunat ja suorakaiteen muotoiset erkkerit ikkunanauhoineen sekä niihin liittyvät pienet ulokeparvekkeet. Rakennus on ulkoiselta ilmeeltään tyypillinen Lundströmin 1930-luvun asuntoarkkitehtuurin edustaja. Pelkistetyn ulkoasun vastapainoksi porrashuone on ilmeeltään rikkaampi uritettuine seinäpintoineen, monivärisine kattopintoineen ja mosaiikkibetonilattioineen sekä osin kromattuine hissikuiluineen. Myös eteishallin kaiteet ja patterisyvennykset ovat detaljoidut. Erittäin hyvin säilyneessä porrashuoneessa myös huoneistojen laakaovet ovat alkuperäiset. Porrashuone onkin ehdottomasti vaalittava sisätila.

Savilankatu 1:n korttelissa Helge Lundströmin vaikutus on vahva, sillä hän on suunnitellut seitsemän korttelin yhdestätoista rakennuksesta, muun muassa Urheilukadun suuntaisen asuintaloryhmän. Taka-Töölön umpikortteleihin perustuvassa kaavaratkaisussa Lundström onkin pyrkinyt luomaan kortteliin funktionalismin ihanteiden mukaista avointa korttelirakennetta jättämällä Urheilukadun suuntaisten talojen kumpaakin päähän kaistaleen, josta aukeaa näkymä koko korttelin läpi ulottuvalle korttelipihalle. Savilankatu 1:n suunnittelu sijoittuu Lundströmin tuotannossa ajanjaksoon, jolloin hän suunnitteli asuintaloja lähinnä kantakaupungin alueelle Taka-Töölöön, Meilahteen ja Ruskeasuolle sekä Munkkiniemeen. Vuoden 1939 loppuun mennessä Lundström oli suunnitellut Helsinkiin ainakin 63 kivitaloa. Niiden joukossa oli vuonna 1938 valmistunut Autopalatsi eli nykyinen

27.2.2015

Yksikön päällikkö

Tennispalatsi, joka on Helge Lundströmin tuotannossa ainoa julkinen rakennus.

Savilankatu 1 sijaitsee alueella, jonka voimassa oleva asemakaava on vahvistettu vuonna 1975. Kyseisessä asemakaavassa koko kortteli 522 on määritelty asuntokerrostalojen korttelialueeksi, jossa saa olla liike-, toimisto ja niihin verrattavia huoneistoja ainoastaan kadun varrella olevan rakennuksen ensimmäisessä kerroksessa. Tontille on määrätty istutettava tontinosa, mutta suojelumääräyksiä ei asemakaavassa ole. Taka-Töölö on mukana Museoviraston inventoinnissa Valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä (RKY 2009). Helsingin Taka-Töölön kaupunginosan valtaosan muodostaa maan suurin yhtenäinen 1930-luvun asuinkerrostalokorttelien alue, joka kuuluu myös kansainvälisen DOCOMOMO-järjestön hyväksymään suomalaisen modernismin merkkiteosvalikoimaan.

Nyt esillä olevassa poikkeamispäätöshakemuksessa esitetään Savilankatu 1a:n pohjakerroksen lounaispäädyn tilojen palauttamista asutukseen. Rakennuksen pohjakerroksessa on alkuperäisen suunnitelman mukaan ollut yksi myymälätila Savilankadun ja Urheilukadun kulmauksen tilassa, jossa on suuri kulmaikkuna. Muutoin rakennus on ollut kokonaisuudessaan asuinkäytössä. Nyt poikkeamispäätöshakemuksen kohteena olevat tilat ovat olleet alun perin jaettuna kolmeksi pieneksi huoneistoksi; keittokomerollinen kaksio, keittokomerollinen yksiö ja keittiöllinen yksiö. Tilat on muutettu toimistokäyttöön 1980-luvun kuluessa melko pienin muutoksin. Esillä olevassa suunnitelmassa palattaisiin periaatteessa alkuperäiseen huoneistojakoon eli kahteen yksiöön ja yhteen kaksioon. Märkätilat pysyisivät pienin laajennuksin alkuperäisillä sijoillaan ja keittiötiloja järjestettäisiin osin uudella tavalla.

Esillä olevan poikkeamispäätöshakemuksen mukainen muutos ei vaikuttaisi rakennuksen ulkoasuun. Käyttötarkoituksen muutos edellyttäisi pieniä tilallisia muutoksia rakennuksen sisätiloissa. Esitetyt muutokset liittyvät lähinnä huoneistojen peseytymistilojen ja keittiöiden saattamiseksi nykyvaatimusten tasolle. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan esitetyt muutokset ovat maltillisia, joskin vaihtoehtoisia ratkaisuja löytynee. Kaupunginmuseo pitää tärkeänä, että alkuperäiset huoneisto-ovet säilyvät muutoksessa eikä vaalittavaan porrashuoneeseen aiheuteta muitakaan muutoksia. Kaupunginmuseo ei näin ollen näe estettä Savilankatu 1:n pohjakerroksen lounaispään palauttamiselle kolmeksi erilliseksi asuinhuoneistoksi alkuperäisen huoneistojen periaatteen mukaisesti.

27.2.2015

Yksikön päällikkö

Kaupunginmuseo puoltaa poikkeamispäätöshakemuksen hyväksymistä.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Anne Mäkinen
yksikön päällikkö

Tiedoksi

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Rakennusvalvontavirasto